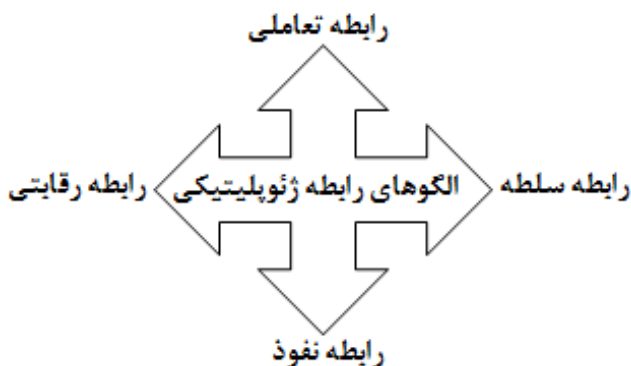

۲-۴. الگوهای رابطه‌ی ژئوپلیتیکی

منظور از روابط ژئوپلیتیکی روابطی است که براساس عناصر مؤثر در ساخت مفهوم ژئوپلیتیک یعنی سیاست، قدرت و جغرافیا میان برخی کشورها و بازیگران سیاسی شکل می‌گیرد؛ و در همین راستا منجر به کنش‌هایی متفاوت در بستر جغرافیا می‌شود. در شکل‌گیری این روابط عنصر جغرافیا در نقش بسترسازی، عنصر قدرت در نقش شکل‌دهی و ماهیت دادن به الگوها ایفای نقش می‌کنند. روابط ژئوپلیتیکی میان بازیگران از الگوهای گوناگونی شکل می‌گیرد که می‌توان آن‌ها را تعاملی، رقابتی، نفوذ و سلطه نام‌گذاری کرد. (حافظ نیا، ۱۳۸۵، ص. ۳۶۳)

شکل ۱. الگوهای رابطه‌ی ژئوپلیتیکی منبع: نگارندگان

۳. نظریه‌های نوواقع‌گرایی در مورد ائتلاف‌های نظامی

نظریه‌های نوواقع‌گرایی که افرادی مانند والتز و کیندرمان بازننگری و اصلاح کردند، براساس فرضیات مشخصی شکل گرفته که در آن هرج و مرج اساس نظام بین‌الملل معرفی شده است. کشورها نیز بیش از هر چیز بر منافع شخصی فکر می‌کنند، و تنها به دلیل مقابله با دشمن وارد اتحادیه می‌شوند. اتحادیه نیز بدون دشمن از بین می‌رود. نظریه‌هایی که نوواقع‌گرایانه در ادبیات علمی جهان طرح کردند، چرایی شکل‌گیری ائتلاف‌های نظامی را از ابعاد مختلف بررسی می‌کنند. (Waltz, 1979, p. 79) به بیان دیگر آن‌ها نظریه‌های مختلف شکل‌گیری ائتلاف‌های فراملی را در منطقه‌ای ژئوپلیتیکی مطرح می‌کنند که از جمله آن‌ها می‌توان به نظریه